

De noodtoestand: de duurzame en eerlijke samenleving voorbij? (onaf)

(auteursnaam niet op internet publiceren)

29 september 2018

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	2
2	Conclusie	3
3	Inleiding	3
3.1	Problemen	3
3.2	Algemeen	3
3.3	Het Westen en Nederland	4
4	Psychologische Oorzaken	4
5	Maatregelen	6
5.1	Veiligheid	6
5.1.1	borging radio-actief afval	6
5.1.2	Tegengaan kennisverlies	7
5.2	Tegengaan verspilling	7
5.2.1	Geen verspilling van energie	7
5.2.2	geen verspilling van goederen	8
5.2.3	geen verspilling van verpakking	8
5.2.4	Goederen en energieverbruik als zodanig als overbodig aanmerken	8
5.2.5	Verandering van verspilcultuur	8
5.3	Tegengaan oververbruik	9
5.3.1	Tegengaan onnodige diensten	9
5.3.2	Geen fossiele brandstof	9
5.3.3	Inperken van onnodige spullen	9
5.3.4	geboortebeperving	9
5.4	Duurzaam gebruik	10
5.4.1	geen uitputting	10
5.4.2	geen milieubederf.	10
5.4.3	Gedeelde diensten	10

5.4.4	Andere technologische oplossingen	11
5.5	Tegengaan overproductie	11
5.5.1	Veranderen van consumptiecultuur	11
5.5.2	Tegengaan oneigenlijk gebruik van geld	11
5.5.3	Onderzoek naar andere economieën	11
5.6	Tegengaan verschraling	11
5.6.1	Behoud gewasras	11
5.6.2	eenzijdige cultuur, verlies van culturen	12
5.7	Tegengaan onrechtvaardigheid	12
5.7.1	eerlijke verdeling van goederen en diensten	12
5.7.2	stop op vernederende, doelloze arbeid	12
5.7.3	hiërachiën	12
5.7.4	tegengaan dierenleed, uitroeiing soorten, enz	13
5.7.5	compensatie en beroepsmogelijkheid	13
5.7.6	Rechten	13

A Bezwaren tegen Systemen 13

B Mechanism Design Literatuur 14

Dit document is absoluut niet af maar moet vóór 1 okt. 2018 bij de consultatie van de Europese Gemeenschap gevoegd worden. Het moet in elk geval erop wijzen dat een andere manier van denken dan in de enquête nodig is.

1 Samenvatting

Dit pamflet schetst in grove lijnen wat onmiddellijk zou moeten gebeuren om de groeiende catastrofe nog enigszins in omvang te beperken. Wegens de onrijpheid van de beschrijving betekent dat: het afroepen van de noodtoestand. Die toestand biedt nog de gelegenheid onderzoek te doen naar een eerlijke, duurzame, veilige economie van verplichting en beperking – als we nog langer wachten zal zelfs dat niet meer nodig zijn. Het is een gedachtenexperiment en zal dat ook wel blijven.

Grootschalige beperkingen zijn gerust op te leggen: anders dan de overheid denkt, zijn burgers grootschalig bereid zich te laten dwingen, zolang ze maar niet de verantwoordelijkheid daarvoor dragen¹

¹Van Soest: “veel burgers willen dat de overheid namens allen het speelveld vergroot, ook met maatregelen die hen in de rol van consument tre[f]fen.” [13]. Wel ontbreekt bij burgers de wil om zich vast te leggen op zelfbegrenzing: vergelijk het inhuren van een sport coach om van de bank af te komen. Alleen in de UK zijn enkel *Carbon Rationing Action Groups* (CRAGs) die zich aan hun accountant binden (Engels: precommitment) [bron]. En natuurlijk ontbreekt helemaal de wil en de moed om zich eigener beweging in te perken. Velen zullen de boodschap begrijpen, hoewel sommigen het als een sport zullen opvatten om de beperkingen te ontlopen. Het onderstaande zou een middel zijn om de discussie op gang te brengen, ware het niet dat daartoe tijd noch moed ontbreekt.

2 Conclusie

De hieronder genoemde maatregelen zijn een laatste stuip trekking van de Westerse cultuur in oorspronkelijke vorm, wat daar ook precies onder verstaan moge worden, en waarschijnlijk van het rijke leven op aarde.

3 Inleiding

Achtereenvolgens komen aan bod: een schets van het probleem, van de oorzaken en van de oplossing of liever: maatregelen.

3.1 Problemen

Een *entiteit* is gedefinieerd als een eenheid van informatie die mogelijk, en niet noodzakelijk, op verschillende manieren is opgeslagen. Bijvoorbeeld, de natuurlijke persoon als iemand die zichzelf herinnert of die als een ander wordt gezien, dus afgezien van het feit dat cellen zich om de paar jaar geheel vernieuwen; een rechtspersoon, waarvan de deelnemers kunnen wisselen; een boek onafhankelijk van de druk; een volk, ofschoon dat een vager omljnd begrip is; een erfelijke lijn; een dorp dat zich uitbreidt; een vormeloos brooddeeg; maar tenslotte het brood, een individueel onveranderlijk ding.

3.2 Algemeen

De huidige mondiale problemen zijn als volgt in te delen.

Onduurzaamheid dat wil zeggen, het verdwijnen van entiteiten of het gevaar daarop.² Dat gevaar bestaat uit hongersnood, conflicten en ziekten. Het ontstaat op zijn beurt weer door het verdwijnen van de omgeving van die entiteiten, maar ook door oorlogen enzovoort. Verwoesting van de omgeving is in de eerste plaats klimaatontwrichting: ook als geen broeikasgas meer wordt uitgestoten, zal de aarde 2.5 graden Celsius [zoek recente bron] opwarmen en als de uitstoot gelijk blijft dan 4 graden [idem]. De uitstoot nam in 2018 toe [bron]. De opwarming is nu al 1.5 graden [carbon clock]. Verder raken natuurlijke bronnen uitgeput: water, fossiele brandstoffen, fosfor (voor kunstmest) en zand [10]. Een speciale oorzaak is overbevolking: het floreren van de ene groep mensen (overleven van een entiteit) gaat ten koste van een andere groep of uiteindelijk van zichzelf.

Onrechtvaardigheid Armoede, ongelijkheid, inclusief afgunst, gebrek aan zelfbeschikking (landonteigening, onzinnig werk, lage lonen) en dierenleed.

Mensenrechten en conflicten op zich zijn hier echter niet aan de orde. Het streven is hier dus: een duurzame en rechtvaardige samenleving.

---

²Entiteiten die verdwijnen zijn bijvoorbeeld soorten dieren en planten, niet levende natuur (zoals...) volk, ras, cultuur zoals taal, gebouwen, ambachten, en tenslotte informatie zoals door digitalisering of de risico's voor de zaadbank te Spitsbergen.

3.3 Het Westen en Nederland

Voor het Westen geldt dat immigranten hogere geboortecijfers hebben dan de overwegend blanke inwoners, die dus steeds meer een minderheid zullen vormen en, als de inwonersaantallen een bovengrens bereiken, zullen uitsterven [7] zoals voorspeld [8].

Bibliotheken zijn opgeschoond en wat restte gedigitaliseerd. Eeuwen later zal men zich afvragen hoe van zo'n rijke beschaving zo weinig geschriften zijn overgebleven. Met name Nederland heeft zelfbeschikking en het koesteren van de eigen cultuur altijd als verdacht gezien. En Nederland zal binnen één generatie al grotendeels onderlopen [9]. Voor West Nederland is de oplossing: wegwezen.

4 Psychologische Oorzaken

Een *denkbeeld* is een eenheid van informatie in onze gedachten; een denkbeeld kan dus een werkelijke entiteit voorstellen, maar ook bedacht zijn, zoals een willekeurig afgebakend land. Enkele belangrijke factoren zijn hiermee als volgt.

Distanciëring of afstand scheppen,³ dat wil zeggen, er is weliswaar zicht op iets, maar niet op de achterliggende oorzaken, doelstellingen of gevolgen daarvan, en dat laatste veroorzaakt problemen. Door de grootte en complexiteit van de samenleving is de afstand ook vaak letterlijk. Bijvoorbeeld, van een brood weten de meesten niet waar de tarwe vandaan komt. Een puur denkbeeld is Bruto Nationaal Produkt waarvan alleen experts weten wat het inhoudt.

Verdingelijking of reïficatie is het verschijnsel dat denkbeelden als gegeven worden gezien of een "eigen leven" gaan leiden, dat wil zeggen, een belang verwerven als waren het concrete zaken.⁴ Dit treedt typisch bij distanciëring op.

Bijvoorbeeld, een doel op zich worden, zoals geld, groei, dat ver afstaat van achterliggende doelstellingen. Het Bruto Nationaal Produkt staat door gewinning als een voldongen feit te boek. Doelstellingen zoals concurrentie en groei staan ook op zich; deze hebben een vernietigende invloed op natuur en maatschappij, terwijl deze ideologie nog verder in stand gehouden wordt door reclame en onderwijs. En natuurlijk geld⁵ terwijl de ongebreidelde zucht naar geld, dus bezit, dus groei ongelijkheid veroorzaakt en het milieu bederft. Verder: "het" verkeer (naar een *bullshit job* of wegens sociale verplichting) of "de" energie (voor een lamp zonder lichtknopje).

---

³Mark Boyle, moneyless manifesto: separation

⁴Whitehead [?].

⁵Zie [6, p.697] en Habermas: "Im Anschluß an Marx'Analyse der Warenform weist Lukács auf den Umstand hin, daß infolge der kapitalistischen Rationalisierung die relevanten ökonomischen Handlungsorientierungen aus ihrem lebensweltlichen Kontext herausgelöst und an das Medium des Tauschwertes (Geld) gebunden wurden. Interaktionen werden daher nicht mehr über Normen und Werte, sondern über das Medium Geld koordiniert, sodaß die handelnden Subjekte eine objektivierende Einstellung den anderen und sich selbst gegenüber einnehmen müssen." 1478ff *Theorie des kommunikativen Handelns* [12, p.118].

Maskering door denkbeelden, dat wil zeggen, het buiten beeld houden van oorzaken of gevolgen als die confronterend zijn of zouden kunnen zijn. Ook een gebrek aan achterliggende doelstelling valt zo bewust te verhullen. Natuurlijk is verdingelijking is hiervoor welkom en kunnen de denkbeelden louter vanwege hun maskering in het leven worden geroepen om de zaken mooier voor te stellen dan ze zijn.

Bijvoorbeeld maskeert de hang naar geld of bezit mogelijk het gebrek aan een achterliggende doelstelling.⁶ Het behaalde resultaat bevredigt daarom nooit; dit leidt tot onafgebroken bezitsvorming of arbeid om geld te verdienen, wat de aarde uitput en slecht voor het milieu is.

Bestuurders hebben doorgaans denkbeelden die los van de werkelijkheid staan, vaak ondanks berichten die een realistisch beeld geven. Ze verzamelen daarom gelijkgestemden rond zich om hun denkbeelden te bevestigen. Omgekeerd voeren ondergeschikten de opdrachten die uit deze denkbeelden voortvloeien uit omdat verschillende mogelijke redenen: ze moeten er geld aan verdienen; ze ontnemen er juist de vrijheid aan om niet over ingewikkelde keuzes of onwelkome gevolgen na te denken; of ze omarmen de denkbeelden van hun opdrachtgevers om hogerop te komen.

Zelfzuchtigheid in de zin van eigenbelang dat buitensporig ten koste gaat van anderen.⁷ Aangezien zelfzuchtigheid de saamhorigheid ondermijnt, is zij indirect niet in het eigenbelang: dit is kortzichtig, zie distanciëring. Mensen vinden hun eigen bestaan ook belangrijk, ze willen niet in vrijheid beperkt worden ten opzichte van anderen: geluk zou een recht zijn ten koste van alles.⁸

Strategisch denken is het verschijnsel dat een instantie een regel voor het algemeen nut gebruikt in het eigen belang.⁹

Bijvoorbeeld, de invoering van een onvoorwaardelijk basisinkomen zal *free riders* opleveren; het opleggen van heffingen of beperkingen verschaft de overheid een voorwendsel tot misbruik. Staatsplanning zonder meer leidt tot machtsmisbruik.¹⁰

Onverantwoordelijkheid dat wil zeggen, het uitblijven van een bijdrage aan het geheel, inbegrepen de verantwoordelijke. De verantwoordelijkheid

---

⁶Op de vraag wat studenten aan de Hogeschool Haarlem met hun ondernemersplannen wilden, zeiden de meesten zoveel mogelijk geld te willen verdienen [14].

⁷Dit wordt in milieukringen uitgedrukt met het acroniem YOLO: you only live once [bron].

⁸De *declaration of independence* [11] ziet het recht op het streven naar vrijheid als een vanzelfsprekendheid, ten onrechte, want het gaat ten koste van het leven.

⁹Dit zou nog veralgemeend kunnen worden, maar het begrip is hier beperkt tot wat onder dezelfde naam in *mechanism design* gebruikelijk is. *Mechanism design* is een tak van de econometrie die zich richt op het ontwerpen van economieën waar strategisch handelen niet loont (en het algemeen belang door het streven naar eigen belang vergroot wordt). Ook het rechtssysteem is erop gericht, dergelijk strategisch denken tegen te gaan [o ja?].

¹⁰check voetnoot 4 in Work Refusal (in Basic Income? Lean Logic? moneyless manifesto?) p52“domination: the imposition of a universal set of rules and the subordination of social diversity to a standard measure. ”

wordt doorgaans ontlopen ongeacht de plaats in de pikorde (ongeacht als ondergeschikte, als gelijkwaardige, als bovengeplaatste) Het geheel kan hier bestaan uit een bestuur (overheid, management, enzovoort) en ondergeschikten: het bestuur neemt geen maatregelen maar neemt genoeg met rapportages;¹¹ de ondergeschikten voeren slechts opdrachten uit, ook al weten ze dat die schadelijk zijn, zo ze al opdrachten krijgen. Ook kan het geheel uit mensen in dezelfde positie (al dan niet ondergeschikten) bestaan; denk aan het *bystander effect*.

De oorzaken lopen vaak door elkaar. Een paar voorbeelden.

De zin van het leven is de vraag daarnaar te ontlopen. Dat wil zeggen, De vraag, of we iets willen en wat dan wel heeft als antwoord, dit leven met beslomeringen in te vullen. Zo is de hang naar overmatige luxe een symptoom van fantasieloosheid.

Een zelfstandige entiteit heeft de wil tot overleven en bestaat ook bij de gratie daarvan; tezelfdertijd moet het invulling geven aan dat leven. Deze twee behoeften zijn te verenigen door de zin van het leven te leggen in het voortbrengen of opvoeden van kinderen.

De zucht naar winst en macht is zowel zelfzuchtigheid als maskering van de problematiek, bijvoorbeeld, olie onder de smeltende Noordpool winnen versterkt de militaire slagkracht en schept de illusie van *business as usual*.

5 Maatregelen

Een oplossing is er niet meer, slechts maatregelen. Samengevat: de invoering van de noodtoestand, strafbaar maken van gevaarzetting op elk niveau (rechtzaak van Urgenda); invoering basisinkomen, waarmee de concurrentie-economie abrupt overgaat in een economie van samenwerking waarbij werknemers niet meer voor geld gedwongen zijn mee te werken aan grootschalige vernietiging (vaak van eigen bedrijf of werkgebied) en de menselijke activiteit wordt ingedamd; terwijl de rol van geld zal worden vervangen door een ander kwaad: de plicht tot een bijdrage. De saamhorigheid zal lokaal veel groter blijken dan de overheid vermoedt, maar internationaal zou de positie van Nederland of Europa verzwakt worden. Nederland heeft althans nu al geen redelijke keus omdat het binnen één generatie niet meer bestaat en eigenlijk nu al snel verdwijnt.

De indeling is telkens: maatregel, reden en bezwaar ertegen.

5.1 Veiligheid

5.1.1 borging radio-actief afval

voor 10000 jaar

---

¹¹Jan Paul van Soest: “De haalbaarheid van een natuur- of milieumaatregel is omgekeerd evenredig met de verwachte effectiviteit. En omgekeerd: verzet van belangen en lobby’s tegen een maatregel is een betere voorspeller van de effectiviteit dan welke som van welk planbureau dan ook. [13].

Maatregel geologisch?

Reden Voordat kennis en middelen verdwenen zijn door algemene desintegratie van de maatschappij

Bezwaar Grote inspanning; onzeker welslagen; gebrek aan bewustzijn: probleem ligt ver in de toekomst.

5.1.2 Tegengaan kennisverlies

(digitalisering, terreur, calamiteiten, dearchivering,...)

Maatregel verspreide, klimatologisch gecontroleerde boekenmagazijnen (ipv digitale backup)

Reden naderend einde van digitale tijdperk

Bezwaar geen besef

5.2 Tegengaan verspilling

Verspilling is de vernietiging van dingen die geproduceerd maar niet gebruikt. Hier betekent dat: geproduceerd voor consumptie maar niet geconsumeerd. Vooralsnog laten we zaken die geproduceerd zijn voor nieuwe productie (een hamer) buiten beschouwing: de vernietiging daarvan, eventueel na tijdelijk gebruik voorkomt namelijk nog meer productie en daarmee vernietiging van de leefomgeving.¹²

5.2.1 Geen verspilling van energie

bijv laten branden van ongebruikte of overbodige verlichting enzovoort, openbare flatscreens, openstaande deuren van verwarmde winkels, tuinverlichting, terrasverwarming, enzovoort.

Maatregel Verbod op verspilling (steeds inbegrepen via tweede partij).

Reden Het inperken van verspilling is per definitie geen inperking van verbruik.

Bezwaar Kan nog niet wettelijk geregeld: Gevaarstelling staat in wetboek van strafrecht enkel onder specifieke handeling te boek, zoals beschadiging electriciteitsleidingen. En: zelfbeperking via tweede partij (bijv. sport coach) is te abstract

---

¹²Fleming: Lean Logicm ch. intensional waste.

5.2.2 geen verspilling van goederen

zoals gratis kranten, wegwerpservies enz maar ook verbouwingen, overtolligs na overlijden, enz.

Maatregel verbod op verspilling, omvormen van kantoorpanden etc in magazijnen, kringloopwinkels, repair shops , herbruik van tijdelijk overtollig materiaal, produceren voor herbruikbaarheid (cradle to cradle) inleveren oud materiaal bij overheid tegen terugbetaling (in plaats van betaling voor vuilophalen)

Reden geen alternatief

Bezwaar Illusie van onbeperktheid gaat aan diggelen

5.2.3 geen verspilling van verpakking

van die goederen, zoals wegwerpverpakking, dubbele verpakking.

Maatregel Zelf verpakking meebrengen; hoog statiegeld; verbod (straf op wegwerpen)

Reden statiegeld alleen brengt kostbare verwerking met zich mee, dus accent op eigen verpakking

Bezwaar Geen controle volgens warenwet mogelijk, geen besef: “Er is toch gescheiden inzameling?”. Verpakking bevordert houdbaarheid, dus is niet zwart-wit.

5.2.4 Goederen en energieverbruik als zodanig als overbodig aanmerken

Maatregel voorlichting

Reden Van veel zaken nemen we onbewust aan dat die een doel dienen.

Bezwaar Waar ligt de grens? Zie rantsoenering

5.2.5 Verandering van verspilcultuur

Maatregel Imago van klimaatheld(in)bevorderen.

Reden Tegengaan van neiging om zich tegen regels te verzetten.

Bezwaar Gaat ten onrechte uit van menselijk leervermogen.

5.3 Tegengaan oververbruik

5.3.1 Tegengaan onnodige diensten

bullshit jobs, bladblazers, Hogedruk-waterspuiten. grote internet bandbreedte en claims van geheugenruimte voor te onbenullige plaatjes en films, enz

Maatregel Verbod (en geen reclame, dus)

Reden Niets doen is nuttiger.

Bezwaar Verlies van werkgelegenheid wordt hoog opgevat

5.3.2 Geen fossiele brandstof

Geen olie etc verbruikende vakantiereizen, geen pleziertochtjes of energieverlindende sport (en kunst?). Bijv. Autoraces, ook de Dakar-race, Pleziertochtjes met de auto, sluiting luchthavens behalve voor noodgevallen (bijv. organen) en militair. Kunstijsbanen in de buitenlucht. Voor huishoudens nog energetisch *penny wise, pound foolish*, belangrijker is militair-industrieel complex: zuiniger leger, minder hoogovens, inperking Shell, enzovoort.

Maatregel idem

Reden idem

Bezwaar idem

5.3.3 Inperken van onnodige spullen

aluminiumfolie, brulbak, wasdroger etc, exotische producten vervoerd met fossiele brandstof, etc. Bijv. Bloemen en planten die gevlogen hebben, Aardbeien eten buiten het seizoen (april/mei/juni). Gebotteld “bron” water (niet van gemeentepils te onderscheiden).

Maatregel zeilschepen voor import, verbod op het overige

Reden geen alternatief

Bezwaar Geen aardbeien of tulpen in de winter enz. Veganisme. Winkels gaan dicht. Tarwe wordt in Nederland ingevoerd (en uitgevoerd!)

5.3.4 geboortebeperking

al dan niet met behoud van de oorspronkelijke bevolking (de “inclusieve samenleving”)

Maatregel een/geen kind beleid, selectief ouderschap, pensioenfondsen, ouderzorg, onderwijs, bevordering van anticonceptie enzovoort.

”Actieve bevolgingskrimp” is geen optie, al zou dit logisch zijn om het leven op aarde te waarborgen: nu bijvoorbeeld stoppen met fossiele brandstof betekent grootschalige sterfte, die overigens ook al door klimaatverandering in gang is gezet (nu nog hongersnood bijv. in Zuid Amerika)

Reden te groot beroep op de aarde, uitsterven oorspronkelijke bevolking (ras, cultuur) en grootschalige conflicten

Bezwaar vrijheidsbeperking, statusverlies, enz. Moet Noord-Amerika weer door uitsluitend Indianen bevolkt worden?

5.4 Duurzaam gebruik

(voor zover niet bovenstaand bewerkstelligd)

5.4.1 geen uitputting

Bijv. Fosfaat voor kunstmest

Maatregel rantsoenering energie, water, enz: mechanism design om behoefte vast te stellen; hergebruik, bijv. grondgebonden landbouw, zie boven

Reden kan deels bewerkstelligd worden door tegengaan van verspilling en overgebruik, zie boven

Bezwaar arbeidsintensiever

5.4.2 geen milieubederf.

Bijv. elektrisch (niet fossiele) auto’s, brommers, enz. Niet veel vlees en zuivel eten. Geen plastic ballonnen.

Maatregel idem, plus veganisme

Reden idem

Bezwaar idem

5.4.3 Gedeelde diensten

Maatregel liftcentrale voor goederen en personen; locale winkels met verruimde openingstijden (geen eigen koelkast meer nodig) is ook een stuk gezelliger

Reden bespaart dubbele kosten

Bezwaar ingewikkeld (maar: telecommunicatie-applicaties)

5.4.4 Andere technologische oplossingen

Maatregel Windmolens enz.

Reden makkelijk te begrijpen waarom dat helpt

Bezwaar scheidt illusie van oplossing

5.5 Tegengaan overproductie

5.5.1 Veranderen van consumptiecultuur

Maatregel verbod op reclame (niet op kennisgeving)

Reden Tegenhouden van ideologie werkt beter dan de ideologie van milieubewustheid etc ertegenover stellen

Bezwaar Gratis diensten verdwijnen. Zie ook compensatie.

5.5.2 Tegengaan oneigenlijk gebruik van geld

Geld dient uitsluitend als ruilmiddel te dienen en niet als zelfstandig goed beschouwd te worden.

Maatregel Niet woekeren, leningen of andere financiële constructies, ... en lokaal geld.

Reden Helemaal zonder geld kunnen we niet

Bezwaar investeringen slechts op basis van vertrouwen, als gift, maar wie heeft ze nodig?

5.5.3 Onderzoek naar andere economieën

met name zonder geld

Maatregel het meest in aanmerking komt onderzoek naar invoering van de oplossing van het bankruptcy problem en naar een eerlijke verdeling van giften en onaangename plichten, dit alles door middel van Mechanism Design.

Reden zie appendix, ook voor enkele gefaalde alternatieven

Bezwaar Bij iemand persoonlijk in het krijt staan, is verlies vrijheid [6, p.542].

5.6 Tegengaan vershraling

5.6.1 Behoud gewasras

Maatregel herbaria (naast zaadbank in Spitsbergen)

Reden alternatief is consument meer inspraak geven

Bezwaar inspanning

5.6.2 eenzijdige cultuur, verlies van culturen

Maatregel bevordering van “onnutte” bezigheden (kunst, mijmeren). Droom van vrije informatievoorziening qua cultuur is meer dan uitgekomen: internet.

Reden Veel bedrijvigheid heeft ten doel een belangrijke vraag te omzeilen: wat wil ik met mijn leven? Dit veronderstelt dat men iets moet willen. Onderwijs kan zelfontplooiing sturen, al is die niet voor iedereen weggelegd. Zie verder basisinkomen (luiheid)

Bezwaar Een overvloed aan kunstuitingen die voor het nageslacht bewaard zouden moeten blijven en die dus niet herbruikt kunnen worden.

5.7 Tegengaan onrechtvaardigheid

5.7.1 eerlijke verdeling van goederen en diensten

Maatregel goederen en diensten eerst zo min mogelijk over de aarde verdelen en verder een eerlijke prijs betalen

Reden geen alternatief

Bezwaar rijken en rijke landen krijgen minder en betalen meer

5.7.2 stop op vernederende, doelloze arbeid

(dwz voor het geld alleen), ihb Doorbreken nutteloze consumptie-productie-cirkel

Maatregel basisinkomen. Recht op luiheid. Zie ook Goldschmeding Fonds.

Reden doorbreken gedachte dat ieder althans iets moet doen om zich quasi verdienstelijk te maken (gratis bijdragen is al digitale werkelijkheid)

Bezwaar Mogelijke tekorten aan werknemers. Geld blijft.

5.7.3 hiërachiën

bedrijf, belastingdienst, overheid, europese commissie...ook al waren die democratisch gekozen

Maatregel vrije vereniging, digitale samenleving, anarchisme (staatloosheid) wat op internet al praktijk is (open source etc)

Reden Overheden t/m bazen grijpen niet in (bullshit jobs of oneerlijk werk zie vorige punt)

Bezwaar Ongestructureerdheid, wederzijdse verplichtingen (ipv via de State) zijn verstikkend.

5.7.4 tegengaan dierenleed, uitroeiing soorten, enz

Maatregel enkel duurzaam vlees en vis uit vrije natuur; gekweekt vlees; verbod op huisdieren die geteeld vlees of vis eten (koeien etc.)

Reden geen alternatief

Bezwaar veganistisch leren koken

5.7.5 compensatie en beroepsmogelijkheid

voor verlies investeringen en derving aan inkomsten

Maatregel arbitrage

Reden bestede tijd is niet te compenseren

Bezwaar Kostbaar. Tijdens noodtoestand is veel wetgeving buiten werking gesteld.

5.7.6 Rechten

Maatregel strafrecht: veralgemening van gevaarzetting¹³. Civiel recht: onrechtmatige daad bij verzaking van redelijkheid en billijkheid¹⁴.

Reden rechten van ondergeschikten.

Bezwaar ontnemt willekeur.

A Bezwaren tegen Systemen

Geld: vertegenwoordigt geen waarde want prijs is bepaald door schaarste, bereidwilligheid van koper en macht van de verkoper. Wordt bovendien oneigenlijk gebruikt en heeft tal van psychologische aspecten [4, 5].

Basisinkomen: onduidelijk wie het vuile werk vrijwillig gaat opknappen¹⁵, kan niet altijd door kunstmatige intelligentie worden overgenomen.

Gifteconomie: 'do ut des' (ik geef opdat jij geve) kan worden opgevat als een verplichting om te geven (goederen of arbeid) maar niet per se aan de gever. De verplichting dat ieder meewerkt of eigendom weggeeft wanneer nodig zou mechanism design vergen om oneigenlijk gebruik van dwang te voorkomen, bijvoorbeeld, reputatie als de bereidheid te werken indien nodig, zelfs tot een bovengrens, kan net zo verstikkend als China's Sociaal Krediet zijn. Eigendom is ook herinnering en maakt deel van identiteit uit.

¹³Zoals door Urgenda verdedigd tegenover de Nederlandse staat

¹⁴Zie Pauline Memelink: De verkeersopvatting

¹⁵Bijvoorbeeld [2] maar nog te bekijken [1].

B Mechanism Design Literatuur

Dit is voor bijv. onderzoek naar strategy proof rationing, maar waarschijnlijk zullen de tekorten (bijv. elektriciteit in België) zo groot worden dat er niet genoeg is, waarvoor de eerlijke oplossing klaar ligt, namelijk van het *bankruptcy problem*, reeds in de Torah opgelost.

Handbooks

K.J. Arrow, A.K. Sen, K. Suzumura (eds.): Handbook of Social Choice vol 1 (2002) and vol 2 (2011) For example, p.796 (Sprumont 1991) efficient, strategy-proof allotment.

F. Brandt, V. Conitzer, U. Endriss, J. Lang, A.D. Procaccia (eds.) Handbook of computation social choice, Cambridge Univ. Pr. 2016

S-C Kolm, J. Mercier-Ythier (eds.) Handbook of the Economics of Giving, Altruism, and Reciprocity, Elsevier, 2006

Baliga, Sandeep & Maskin, Eric: "Mechanism design for the environment," volume 1, chapter 7, pp. 305-324 in: K. G. Mler & J. R. Vincent (eds.) Handbook of Environmental Economics, edition 1, Elsevier 2003. For example, pp. 315-316 in

https://scholar.harvard.edu/files/maskin/files/mechanism_design_for_the_environment.pdf

give a flavour of what it's about.

Applications

Infrastructure contracts 2014:

<http://www.alg.ewi.tudelft.nl/projects/dynamic-contracting/>

Cap and trade:

https://www.minneapolisfed.org/~media/files/mea/conferences/2007program/ledyard_2007.pdf

from 2007 by John Ledyard

Referenties

- [1] Vincent Liegey: un project de décroisement (DIA)
- [2] Guy Standing: Basic Income
- [3] Mark Boyle: the moneyless manifesto
- [4] The psychological science of money
- [5] Mary Cross: The emotional life of money
- [6] Georg Simmel, *Philosophie des Geldes*, Suhrkamp 1989 (1900)
- [7] Jan Latten bij afscheid van Centraal Bureau Statistiek, Trouw, 26 juni 2018.

- [8] Lothrop Stoddard, *The rising tide of colour against white-world supremacy*.
- [9] Marjolijn Haasnoot e.a.: rapport ... van Deltares, sept. 2018. Geciteerd in Haarlems Dagblad 24 sept. 2018 p.7.
- [10] The World In A Grain : The Story of Sand and How It Transformed Civilization
- [11] July 4, 1776 Declaration of Independence of the United States of America “We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness.” De rest van de verklaring klaagt over de koning van Engeland maar gaat geheel voorbij aan de volkerenmoord op de Indianen, die blijkbaar niet onder het gelijkheidsbeginsel vallen.
- [12] Alessandro Pinzani: *Jürgen Habermas*, Beck, 2007
- [13] Jan Paul van Soest: “15 lessen over 30 jaar duurzaam” 8 Oktober 2012
<http://m.energiepodium.nl/nieuws/item/jan-paul-van-soest-15-lessen-over-30-jaar-duurzaam>
 opgehaald 28 sept. 2018.
- [14] Anthony Migchels: *Ad Broere: ‘verwacht geen oplossingen van de overheid’*, in: De Andere Krant, jrg.1, nr.2 (ontvangen 15 sept. 2018) p.15.